

14.09.2021

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE:*****Çavuşoğlu'ndan Afganistan çağrısı***

BM tarafından düzenlenen konferansta konuşan Çavuşoğlu, Afganistan'daki insani kriz ve güvenlik sorununun etkilerinin küresel olacağı uyarısını yaptı. Çavuşoğlu bu yüzden birlikte hareket edilmesi gerektiğini vurguladı. (@TC_Disisleri)

Türkiye ile BAE arasında yakınlaşma

Son dönemde Katar ile Körfez ülkelerinin ilişkileri ocak ayında 3 yıllık sürecin ardından düzelirken, BAE ile Türkiye arasındaki ilişkilerin de son birkaç aydır olumlu yönde seyrettiğine dair açıklamalar geliyor. Öte yandan Türkiye ve Katar'dan enerji yetkilileri, bu ay sonunda Birleşik Arap Emirlikleri'nde gerçekleştirilecek bir enerji konferansına katılacak. (Euronews)

Doğu Akdeniz - Ege - Karadeniz

- ABD Dışişleri Bakanı Anthony Blinken, Washington'ın Ukrayna'ya karşı güvenlik yükümlülüklerini tam olarak yerine getirme niyetinde olduğunu söyledi.
- ABD son dönemde Yunanistan, Kıbrıs Rum Yönetimi, Romanya ve Bulgaristan'a askeri sevkiyatını artırdı.
- Yunanistan Savunma Bakanı Panagiotopoulos ve Genelkurmay Başkanı Floros, gayri askeri statüdeki Meis (Kızılhisar) Adası'nı ziyaret ederek, adanın kurtuluşunun 78. yıl dönümünü kutlamak için etkinliklere katıldılar.
- AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik: "Mısır ile ilişkilerde normalleşme süreci yaşanıyor. Bundan memnuniyet duyuyoruz. Haftalık 21 seferle THY, Afrika'da en çok seferi Kahire'ye düzenliyor. 2020 yılında ticaret hacmimiz 4.85 milyar dolar olarak gerçekleşti."

- KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar: "Bizim için esas olan Kıbrıs meselesinin Kıbrıs'ın gerçeklerine göre anlatılabilmesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin desteği de bu iradenin arkasındadır. Biz Türkiye Cumhuriyeti ile istişare ederek bu siyaseti resmi politika haline getirdik."
- Ege adalarının silahsızlandırılması konusunda Türkiye ile yaşanan gerginliğe değinen Mitsotakis: "Sınırlarımızı nasıl koruyacağımızı kimse ile müzakere edecek halimiz yok"

Terör Gündemi

- Milli Savunma Bakanlığı, Fırat Kalkanı bölgesine taciz atışı yapan 4 teröristin etkisiz hale getirildiğini açıkladı.
- İçişleri Bakanlığı, 2021 yılında güvenlik güçlerinin tedbirleri ve dikkati sayesinde 130 terör eyleminin engellendiğini açıkladı.
- İçişleri Bakanlığı, ikna çalışması sonucu 1 teröristin daha güvenlik güçlerine teslim olduğunu açıkladı.
- MİT ve TSK'nın operasyonu, PKK/KCK'nın sözde HPG dış ilişkiler sorumlusu 'Cevher' kod adlı terörist Mehmet Emin Ekinci, Irak'ın kuzeyindeki Gara'da etkisiz hale getirildi.
- Irak'ın kuzeyindeki Pençe-Şimşek bölgesinde tespit edilen terör örgütü PKK mensubu 2 terörist etkisiz hale getirildi.
- Balıkesir merkezli 23 ilde FETÖ'nün gizli askeri yapılanmasına yönelik soruşturmada aralarında muvazzaf askerlerin de bulunduğu 42 şüpheli hakkında gözaltı kararı verildi.
- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Gülen yapılanmasına yönelik bir soruşturma kapsamında 43 ilde 143 kişi hakkında gözaltı kararı verildiğini açıkladı.
- Türkiye, artan Rus uçakları saldırısı ve İran İHA'larına karşı Suriye'de İdlib'e hava savunma sistemi yerleştirdi.
- Suriye'de Türkiye sınırında Rus karakol ve üslerin sayısı artıyor. ABD ve Rusya'nın Türkiye sınırında üsler kurması Türkiye tarafından rahatsızlık olarak kabul edilmeye başladı.

2. AVRUPA:

Norveç'te sandık çıkış anketlerine göre 'Demir Erna' dönemi son buluyor, Store yarışı önde bitirecek

Norveç'te sandık çıkış anketlerine göre sol ittifakın lideri Jonas Gahr Store bugün yapılan genel seçimlerin galibi oldu. 'Demir Erna' olarak bilinen Başbakan Erna Solberg 8 yıl sonra koltuğunu kaybediyor.(Euronews)

Birleşmiş Milletler, Afganistan'daki insani krize karşı 600 milyon dolarlık yardım için toplanıyor

Birleşmiş Milletler (BM) Afganistan'daki insani krizle mücadele için yaklaşık 600 milyon dolarlık yardım toplamak amacıyla bugün İsviçre'nin Cenevre kentinde konferans düzenliyor. Toplantının Batılı devletlerin Taliban'ın ülkeyi ele geçirmesinin ardından Afganistan'ın dış varlıkları dondururken, Çin ve Pakistan'ın rejime el uzattığı bir döneme denk gelmesine dikkat çekiliyor.(Euronews)

Miçotakis, Ege'deki adaların silahlandırılmasıyla ilgili "Savunma hakkımız müzakere edilemez" dedi

Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, ülkesinin Taliban yönetiminden kaçan potansiyel Afgan sığınmacı dalgasını engellemeye çalışacağını ve göçmen meselesinde Avrupa Birliği'nin daha fazla dayanışmasına ihtiyacı olduğunu söyledi.(Euronews)

Almanya'dan Afganistan'a şartlı yardım

Afganistan'a uluslararası yardım konferansı öncesinde açıklama yapan Almanya Dışişleri Bakanı Maas, ülkeye "sadece acil yardım" yapılacağını, bunun ötesinde "angajmanın" söz konusu olmadığını belirtti.(DW)

Yunanistan'da uçak kazası: 2 ölü

İsrail'den kalkan eğitim uçağının Yunanistan'da düşmesi sonucu 2 kişi yaşamını yitirdi. Yunanistan'da "Cessna 172" tipi eğitim uçağının düşmesi sonucu iki kişi öldü. Atina-Makedonya Haber Ajansının (AMNA) haberine göre, İsrail'den kalkan "Cessna 172" tipi özel uçak, Sisam Adası'na gelirken Potokaki Pithagoriou yakınlarında denize düştü. Sahil güvenlik

ekiplerinin çalışmaları sonucu uçtaki iki kişinin cansız bedenlerine denizde ulaşıldı.(Trthaber)

BM: Gine'de darbeden sonraki sürece halk karar vermeli

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Batı Afrika ve Sahel (UNOWAS) Özel Temsilcisi Mahamat Saleh Annadif, Gine'de darbe sonrası geçiş sürecinin süresine halkın karar vermesi gerektiğini söyledi. Başkent Konakri'de bulunan Annadif, Gine'de 5 Eylül'deki darbenin ardından oluşturulacak geçiş sürecine ilişkin basına açıklamalarda bulundu.(Trthaber)

3. ORTADOĞU:

İsrail'den Mısır'a 10 yıl sonra başbakan düzeyinde ilk resmi ziyaret

İsrail Başbakanı Naftali Bennett, Mısır'ın Şarm el Şeyh kentinde Mısır Cumhurbaşkanı Abdülfettah Sisi ile görüştü. İsrail'in Mısır'a son resmi ziyareti 10 yıl önce olmuştu.(BBC)

Birleşik Arap Emirlikleri'nde 38 kişi ve 15 şirket terör listesine alındı

BAE haber ajansı WAM'a göre, Bakanlar Kurulu, ülkede terörizmi destekleyen kişi, kurum ve kuruluşların yer aldığı listeye 1'i Suudlu, 5'i İranlı olmak üzere 38 kişi ile 15 şirketin dahil edilmesi yönünde karar çıkardı. (Sputniknews)

Katar: Afgan halkına destek olmaya devam edeceğiz

Katar Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Sultan Bin Saad el Merihi, istikrar ve kalkınma taleplerinin karşılanması için Afgan halkına destek olmaya devam edeceklerini söyledi. (sputniknews)

Yemen'den uluslararası topluma Husilere karşı tavır alma çağrısı

Yemen hükümeti, İran destekli Husi milislerin Taiz vilayetinin batısında yer alan Muha Limanı'na düzenlediği ve geniş çaplı yıkıma sebep olan saldırıyı kınadı. Hükümet, uluslararası toplumu ve Birleşmiş Milletleri (BM) Husi milislere daha sert tavır almaya çağırdı. (Şarku'l Avsat)

İran ile UAEA acil konuları çözme yönünde anlaştı

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ve Tahran, İran'daki nükleer tesislere yerleştirilen güvenlik kameralarının hafıza kartlarıyla ilgili işlem yapılmasına izin verilmesi konusunda anlaşmaya vardıklarını duyurdu. (Şarku'l Avsat)

Bennett bölgesel güvenlikle ilgili uzlaşma sağlamak için gelecek ay Moskova'ya ziyaret edecek

Tel Aviv'deki siyasi kaynaklar, İsrail Başbakanı Naftali Bennett'in Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile ilk yüz yüze görüşmesini gerçekleştirmek için resmi ziyaret kapsamında gelecek ay Rusya'ya gideceğini bildirdi. (Şarku'l Avsat)

İsrail Dışişleri Bakanı'nın Gazze önerisi: Barış karşılığında ekonomik plan

İsrail Dışişleri Bakanı Yair Lapid, İsrail'in saldırıları durdurması karşılığında Gazze'ye çok aşamalı bir ekonomik plan teklif edilmesini önerdi. (Şarku'l Avsat)

Rejim Halep Havalimanı'ndan Kuveyt'e uçuşların başladığını duyurdu

Rejime ait Suriye Havayolları, Halep Havaalanı'ndan Kuveyt'e haftalık uçuş hedeflediklerini duyurdu. (QasiounAr)

Suriye Kısa Kısa

- SOHR aktivistleri, rejim güçlerinin Batı Dara kırsalındaki El-Yadodah kasabası çevresinde güvenlik kordonu uyguladığını bildirdi. Güçler bölgeyi el-Rai mahallesi, Dara çölü, Tafas yolu ve Kharb el-Şaham'daki dört taraftan kuşattılar.
- SOHR aktivistleri, güvenlik güçlerinin Hama ve İdlib kırsalına düzenlediği kara saldırılarının yenilendiğini bildirdi. Hama'nın kuzeybatısındaki Sahal al-Ghab ve güney İdlib kırsalındaki Jabal al-Zawiyah'taki El Futirah, Fulifil, el-Barah, Kansfarah, Baneen'deki diğer bölgelerdeki Kharabt el-Naqous bölgelerine roket atışları bombardımanına tanık oldu. Herhangi bir can kaybı bildirilmedi.
- Kara rejim güçleri Jabal al-Akrad innorth al-Latakkia kırsalının ön cephesini, Ma'arbleet kasabasının çevresini, İdlib kırsalındaki Saraqb cephelerini ve Hama'nın kuzeyindeki Şal el-Ghab'daki Qoulideen köylerini bombaladı.

- IŞİD üyelerinin ve hücrelerinin Suriye topraklarında, tam olarak Suriye çölünde konuşlandırıldığı bölge, Rus ve rejim güçlerinin, özellikle de günde onları bulan Rus hava operasyonları nedeniyle belirgin bir şekilde küçüldü. Bu operasyonlar ve hava saldırıları IŞİD üyelerini geri çekilmeye ve daha küçük bir cepte saklanmaya zorladı.
- SOHR aktivistleri, Rusya'nın Halep ve İdlib kırsalında Pazartesi günü 15'e yükselen gerginliği azaltma bölgesine sürekli hava saldırıları düzenlediğini bildirdi. İdlib'in güneyindeki Deir Sonbol'a yaklaşık yedi baskın, Halep'in batısındaki Darah Azza mahallesi civarına ise dört baskın düzenledi. Ancak henüz herhangi bir can kaybı bildirilmedi.
- SOHR aktivistleri, kamptaki altı bölümde Iraklı bir mültecinin cesedini arama çalışmalarının sürdüğü el-Hasakah'ın uzak doğusunda konuşlu el-Hawal mini eyaletinde yeni cinayet suçları işlendiğini bildirdiler. Geniş çaplı güvenlik operasyonunun ilk aşamasının sona elenmesinden bu yana el-Hawl kampında işlenen cinayetlerin sayısının 30'a ulaştığını ve bunun da kamptaki cinayetlerin endişe verici bir şekilde arttığı belirtiliyor.
- SOHR aktivistleri, Deir Ezzor kırsalındaki El-Sobha köyünde motosiklete binen kimliği belirsiz silahlı kişilerin terör örgütü SDG militanını öldürdüğünü bildirdi.
- Uluslararası Koalisyon güçleri Haseke kentinin eteklerinde bir hava operasyonu gerçekleştirdi ve bu sırada IŞİD'e üye oldukları gerekçesiyle iki kişiyi tutuklandı. Şahısların ellerindeki silah ve teçhizata el konulduğu da bildirildi.
- Merkez Komite ile Dera'nın batı kırsalındaki El-Yadoda kasabasının ileri gelenleri arasında Rus güçleri ve rejim subaylarıyla yapılan anlaşmadan sonra, Suriye İnsan Hakları Gözlemevi aktivistleri, rejim güçleri ve Rus polislerinin aranan yaklaşık 150 için yerleşim yeri yaptığını bildirdi.
- Rus savaş jetleri, gün içinde yaklaşık 70 hava saldırısıyla IŞİD militanlarının Suriye'nin Badia bölgesinde saklandığı mevzileri bombaladı.
- Ulusal Ordu Haseke kırsalında terör örgütü SDG mevzilerini hedef aldı.
- Rus uçakları ve Esad rejiminin saldırıları dolayısıyla İdlib ve bazı bölgelerde bombalardan korunmak için eğitim-öğretim mağaralarda yapılmak için açıldı.

4. AFRIKA :

Kuzey Nijerya'da yaklaşık 70 öğrenci serbest bırakıldı

Zamfara eyaleti Gov. Bello Matawalle yaptığı açıklamada, Nijerya'nın kuzeyindeki okulundan kaçırılan yaklaşık 70 öğrencinin iki hafta esaret altında kaldıktan sonra özgürlüklerine kavuştuklarını söyledi.(Africa News)

Mısır Cumhurbaşkanı Abdel-Fattah El-Sisi İsrail Başbakanı Naftali Bennett ile bir araya geldi

Mısır Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamaya göre, görüşmelerde el-Sisi, Mısır'ın işgal altındaki Filistin topraklarında sükuneti koruma çabalarına ve buradaki çabaların yeniden inşası için uluslararası desteğin önemine işaret etti. Açıklamada, El-Sisi'nin "iki devletli çözüme göre Mısır'ın Orta Doğu'da kapsamlı barışın sağlanmasına yönelik tüm çabalara verdiği desteği teyit ettiği" de belirtildi. (Al Jazeera, Bloomberg)

Mali Rusya ile anlaşmaya yakın

Yedi diplomatik ve güvenlik kaynağı, Rus paralı askerlerin Mali'ye girmesine izin verecek, Batı Afrika'daki güvenlik işleri üzerindeki Rus nüfuzunu genişletecek ve eski sömürgeci güç Fransa'nın muhalefeti tetikleyecek bir anlaşmanın yakın olduğunu söyledi.(Reuters Africa)

Nijerya'da hapishane baskını: 266 mahkum serbest

Yetkililer, ağır silahlı kişiler Nijerya'nın güney-orta kesimindeki bir hapishaneye baskın düzenlediğini, çevre çitlerini havaya uçurduğunu ve hapishanedeki hemen hemen herkes olmak üzere 266 mahkumu serbest ettiğini açıkladı.(Reuters Africa)

Mısır ve ABD askeri işbirliğini güçlendiriyor

Mısır ve ABD, ilerleyen günlerde iki ülke arasındaki askeri iş birliğinin güçlendirilmesinin önemi üzerine hemfikir. İki ülke arasındaki uzlaş, Mısır Genelkurmay Başkanı Korgeneral Muhammed Farid'in Mısır'a bir ziyaret gerçekleştiren ABD Merkez Kuvvetler (CENTCOM) Komutanı Orgeneral Kenneth F. McKenzie ve beraberindeki heyet ile 'Bring Star 2021' ortak askeri tatbikatı takibinin kapsamında yaptığı görüşme sırasında gelişti. (Şarkul Avsat)

5. ASYA:

Afganistan Kısa Kısa

- ABD'nin Afganistan Kuvvetleri Komutanlığı ve ABD'nin Kabil Büyükelçiliği görevlerinde bulan emekli Korgeneral Karl Eikenberry, Afganistan işgalinin harcanan paraya değmediğini söyledi.
- BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Cenevre'deki Afganistan konulu uluslararası konferansta 1,1 milyar dolardan fazla bağış sözü aldıklarını açıkladı.
- Afganistan'ın Nimroz eyaletindeki kadınlar bugün 'İslami sistem'i desteklemek için yürüdüler.
- Rusya ve Türkiye yetkilileri, Afganistan'da yönetime gelen Taliban hareketini, önümüzdeki günlerde Kabil havaalanına insani yardımla uçuşlar gerçekleştirme planları hakkında bilgilendirdi.
- Taliban, ele geçirdiği Pençşir'de en az yirmi sivil öldürdü

6. ABD :

ABD: Taliban, uluslararası toplumun beklentilerini karşılamadan meşruiyet sağlayamaz

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Taliban'ın açıkladığı hükümetin "kapsayıcılık" noktasında uluslararası toplumun beklentilerinin çok gerisinde kaldığını, bununla birlikte Taliban'ın ancak atacağı doğru adımların ardından ABD ve uluslararası kamuoyu nezdinde meşruiyet kazanabileceğini söyledi.(EuroNews)

“ABD Yeni Tehdit unsuru Çin’e Odaklanacak”

ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin, Afganistan'dan kaynaklanan tehditlere dikkat etmeyi sürdüreceğini, ancak bu çabaların, ABD'nin hızlanarak artan Çin tehdidine odaklanmasını engellemeyeceğini belirtti.(VOA)

ABD ordusu: Kuzey Kore'nin füze denemeleri uluslararası toplum için tehdit oluşturuyor

ABD ordusu, Kuzey Kore'nin hafta sonu yaptığı füze denemelerinin komşuları ve uluslararası toplum için bir tehdit oluşturduğunu vurguladı.(Şarkul Avsat)

Blinken: ABD'nin kalması durumunda ülkenin istikrara kavuşacağına dair bir kanıt yoktu

Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Biden yönetiminin Amerikan askerlerini ve diplomatlarını Afganistan'dan çekme kararını savundu. ABD'nin kalması durumunda ülkenin istikrara kavuşacağına dair hiçbir kanıt olmadığını söyledi.(TRT Haber)

ABD Kısa Kısa

- ABD Dışişleri Bakanı Anthony Blinken, Washington'ın Ukrayna'ya karşı güvenlik yükümlülüklerini tam olarak yerine getirme niyetinde olduğunu söyledi.
- Anthony Blinken, Amerikan istihbarat servislerinin, El Kaide terör örgütünün zayıfladığına ve artık ABD'ye karşı saldırı gerçekleştiremeyeceğine inandığını söyledi.
- ABD'nin Afganistan Kuvvetleri Komutanlığı ve ABD'nin Kabil Büyükelçiliği görevlerinde bulan emekli Korgeneral Karl Eikenberry, Afganistan işgalinin harcanan paraya değmediğini belirterek, Afgan ordusuna eğitim verebildiklerini ancak ruh veremediklerini söyledi.
- Beyaz Saray Sözcüsü Jen Psaki, yaptığı yazılı açıklamada, ABD Başkanı Joe Biden'ın 24 Eylül'de ilk yüz yüze Quad zirvesi kapsamında Avustralya Başbakanı Scott Morrison, Hindistan Başbakanı Narendra Modi ve Japonya Başbakanı Suga Yoşihide'yi Beyaz Saray'da ağırlayacağını bildirdi.

7. RUSYA :***Rusya ve Belarus'un ortak askeri tatbikatı sürüyor***

Rusya ve Belarus'un 10 Eylül'de başlayan ortak askeri tatbikatı "Zapad-2021" her iki ülkenin poligonlarında devam ediyor. Zapad-2021 tatbikatı 16 Eylül'de sona erecek. Avrupa sınırına yakın bölgeler dahil olmak üzere Rusya'da 9, Belarus'ta 5 poligonda süren tatbikatlarda iki ülke ordusundan 200 bine yakın asker ve personel görev yapıyor. Tatbikata 80 uçak ve helikopter ile 290 tank, 240 top, çoklu roket fırlatma sistemi dahil 760 askeri araç ve 15 savaş gemisi katılıyor. (euronews)

Mali'de askeri cunta ile Rus Wagner Grubu arasında paralı asker anlaşması iddiası

Mali'de yapılan darbenin ardından göreve gelen askeri cuntanın, güvenlik hizmeti alımı için Rus Wagner ile anlaşmaya yakın olduğu öne sürüldü. Mali'den askerlerini kademeli olarak

çekme planı hazırlayan Fransa'nın ise anlaşmayı engellemeye çalıştığı kaydedildi. Reuters haber ajansının yedi diplomatik ve güvenlik kaynağına dayandırdığı habere göre, Rus Wagner Grubu'nun ülkeye asker göndermesi için Malili askeri cunta ile Rus yetkililer arasında anlaşma yapılması ihtimali yüksek. (euronews)

Zaharova: UAEK ile İran arasındaki mutabakattan memnunuz

Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK) ile İran Nükleer Enerji Örgütü'nün İran'ın nükleer programı konusunda işbirliğine devam etmekte mutabık kalmasını memnuniyetle karşıladıklarını söyledi. (tass/sputnik)

Rusya, bir vatandaşının gözaltına alınması nedeniyle Çekya'ya nota verdi

Rusya'nın Prag Büyükelçiliği'nin, Ukrayna'nın tutuklama emri doğrultusunda Prag'da Rus vatandaşı Aleksandr Françetti'nin gözaltına alınması nedeniyle Çekya'ya nota gönderdiği belirtildi. (sputnik)

Rusya ordusu, İnohodets ve Forpost tipi SİHA'ları ilk kez kullandı

Rusya Silahlı Kuvvetleri'nin, saldırı amaçlı insansız hava araçları (SİHA) İnohodets ve Forpost'u Pskov yakınlarında Rus ve Belaruslu askerlerin katılımıyla düzenlenen Zapad-2021 tatbikatında ilk kez kullandığı belirtildi. (sputnik)

Rusya'dan Suriye'nin kuzeybatısına yoğun bombardıman

Rus savaş uçakları Suriye'nin kuzeybatısındaki İdlib'in güney kırsalındaki bölgeler ile Halep kırsalını bombalamaya devam etti. Türk ve Rus ordusunun Suriye'nin kuzeydoğusunda ortak devriye gezdiği bir dönemde İdlib'de bulunan Türk askeri noktasının yakınındaki bir alan da Rus uçakları tarafından bombalandı. (Şarkul Avsat)